

Langs de legpuzzel van de muziek

▲ Fotomontage: DvhN/Ronald Hooijenga

Ronkende motoren, 3500 kilometer *highways and byways*, mooie verhalen, een bevlogen radioman, een heleboel muziek. Dat zijn de ingrediënten van de *USA Roots of Music Tour*, die programmamaker Marc Stakenburg heeft uitgezet door de 'muziekstaten' van de VS.

Door Ronald Hooijenga

TOERISME

Een trip naar de bakermat van de Amerikaanse muziek, een reisje langs de *roots*. De reis zit boordevol bezienswaardigheden, bezoeken aan radiostations en opnamestudio's, volop live-muziek, en natuurlijke prachtige routes door de muziekstaten van Amerika. Texas, Louisiana, Mississippi, Alabama, Tennessee.

"Natuurlijk zijn er nog veel meer staten met een boel muziekgeschiedenis, maar deze vijf zijn per motor net te doen in twee weken. Maar we hebben ook al plannen voor eenzelfde soort rondreizen in andere gebieden van Amerika. Wat denk je van New York, Cleveland en Philly? Of San Francisco, New Mexico en Arizona? *Hey*, dit is nog maar het begin!"

KRO-radiopresentator en muzikkenner Marc Stakenburg, bekend van legendarische en bekroonde programma's als *Leidsekade Live* en *Theater van het Sentiment*, heeft er wel zin in, na maanden van voorbereiding. In november is de eerste trip van muziek- en motorliefhebbers.

Stakenburg treedt op als reisleader, gids en alleswetende verteller. Nou ja, alles? "Ik dacht dat ik er al veel van afwist, maar als je je er eenmaal echt in gaat verdiepen, blijkt het toch een complex verhaal, die Amerikaanse muziekgeschiedenis. Een legpuzzel is het, met hier en daar eens een stukje. Deze trip kostte mij meer research dan een uitzending voorbereiden of een verhaal schrijven. Alleen vertel ik het nu niet aan een paar honderdduizend luisteraars, maar een man of twaalf. Dat is pas echt *narrowcasting*!"

De namen van de plaatsen en streken die de motortour aandoet, zijn stuk voor stuk al liedjes op zichzelf. Greenville bijvoorbeeld, de geboorteplaats van Robert Johnson, die zijn ziel aan de duivel verkocht om perfect gitaar te kunnen spelen. Op het kruispunt waar dat zou zijn gebeurd, bedevaartsoord *the Crossroads*, wordt om middernacht halt gehouden om naar muziek van de legendarische bluesman te luisteren.

Of neem Graceland, het *over the top*-landgoed van Elvis Presley in Memphis, Tennessee. Ook in Memphis: de fameuze SUN-studio's. "En voor de echte liefhebbers kunnen we ook de Stax-studio's bekijken. Stax is het label waar de echte zwarte muziek in de jaren zestig werd gemaakt; Isaac Hayes, Otis Redding, The Staple Singers en Booker T. & The M.G.'s."

"In New Orleans bezoeken we de plek waar in

1948 de allereerste rock-'n-rollplaat werd opgenomen: *Good Rockin' Tonight* van Roy Brown. In Parchman Prison zijn we op de plek waar Alan Lomax zijn opnamen maakte met Son House en Leadbelly. In Shreveport gaan we naar de Louisiana Hayride, het auditorium waar Elvis in 1954 zijn eerste radio-optreden had. Het is nu ingericht als een museum vol foto's van deze legendarische show. Ook grootheden als Johnny Cash en Hank Williams zetten hier hun eerste schreden op het pad naar eeuwige roem."

Van Sam Cooke tot W.C. Handy, van Aretha Franklin tot Stevie Ray Vaughn; blank, indiaans en zwart; country, folk, rock en blues: het komt allemaal aan bod tijdens de reis. Stakenburg zelf vindt vooral de rol van de slavenhandel rond

New Orleans een cruciaal gegeven in de ontwikkeling van de Amerikaanse rootsmuziek. "Wist je dat 80 procent van alle slaven in Amerika via New Orleans werd aangevoerd? Ze hadden eerst natuurlijk geprobeerd de zo ruim voorhanden zijnde indianen aan het werk te zetten, maar die vertikten dat. Al sloeg je ze dood, ze deden het niet. Dus werden er miljoenen zwarten rechtstreeks uit Afrika gehaald."

"In New Orleans bezoeken we natuurlijk Congo Square. Dit plein was in de slaventijd de enige plek in Amerika waar zwarten hun muziek mochten maken en dansen. Al snel namen ook indianen deel aan deze bijeenkomsten die hun rituele dansen meebrachten. New Orleans is sowieso een *melting pot* bij uitstek. Fransen, Spanjaarden, slaven, Engelsen en indianen mengden zich daar als nergens anders. Zowel in de muziek als ook in het eten is die smeltkroes nog altijd tastbaar aanwezig."

Clarksdale, Indianola, Muscle Shoals, New Orleans, Lafayette: de verhalen liggen er voor het oprapen, de puzzelstukjes van die zo rijke muziekgeschiedenis wachten tot ze op hun plaats kunnen worden gelegd. "Ik ben natuurlijk geen schoolmeester, heb ook de wijsheid niet in pacht, maar ik weet inmiddels wel veel van die puzzel af. Ik hoop dat de deelnemers zelf ook genoeg muziekliefhebber zijn om dat aan te vullen met hun eigen verhalen. Als die muziekhistorie daarvoor als een wervelwind tot leven komt tijdens

de reis, dat zou het allermooiste zijn, dan is het ook echt geslaagd."

Hoewel de hele trip doordrenkt is met muziek, valt er natuurlijk ook los daarvan genoeg te genieten onderweg. De tocht voert door nationale parken, bossen en woestijnen, langs canyons en rivieren, en er is zelfs nog wel even tijd om alligators te spotten in de *swamps* en *bayous* van Louisiana. De muziek zelf wordt in soorten en maten opgediend. 's Avonds wordt er al even geluisterd naar de artiesten of muzieksoorten die de volgende dag centraal staan. Onderweg worden zoveel mogelijk muziekgerelateerde hotels en restaurants uitgezocht, plus de nodige musea, studio's en bedevaartsplekken. Live optredens worden vanzelfsprekend niet geschuwd.

"Ik hoop vooral dat de deelnemers na die twee weken een idee hebben gekregen hoe de puzzel in elkaar zit. Er zijn zoveel goede verhalen, waardoor je kunt zien dat het allemaal gegroeid is, in elkaar past, ergens vandaán komt. De slaven, de trek naar het Noorden, de opkomst van de industrie, discriminatie, segregatie, de enorme armoede. Als je alleen al het hutje van Muddy Waters ziet: man man man! Het geheel ervan stijgt natuurlijk uit boven de muziek, het gaat altijd weer over ménsen. Wat ze elkaar aandoen, hoe ze elkaar beïnvloeden, hoe hun muziekstijlen mixen, en hoeveel prachtigs het kan opleveren als ze elkaar maar in hun waarde laten. Dát is het verhaal, dat is de puzzel."

◀ Radiopresentator Marc Stakenburg bij het standbeeld van Stevie Ray Vaughn in Austin, Texas.

USA Roots of Music Tour

De motortour door vijf staten van de VS onder begeleiding van Marc Stakenburg wordt voor de eerste keer verreden van 12 tot en met 27 november. Aanmelden is nog mogelijk, net als voor de tweede trip van 6 tot en met 21 maart volgend jaar. Prijs: €3595, inclusief vlucht, motorhuur en overnachtingen. Een duopassagier betaalt €900 minder. Er kunnen per reis maximaal twaalf motorrijders en twee passagiers mee. Zie ook: www.motortrails.nl, kijk bij *Specials*.